

**ВІДДІЛ ОСВІТИ ЖАШКІВСЬКОЇ РАЙДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
РАЙОННИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
Вороненська загальноосвітня ЗОШ І-ІІІ ступенів
Жашківської районної ради
Черкаської області**

Які товари Україна може запропонувати Євросоюзу?

**підготувала
учитель географії та біології
Ішуніна Тетяна Іванівна,
спеціаліст вищої категорії**

2014

Які товари Україна може запропонувати Євросоюзу?

Ключова проблема української економіки полягає в тому, що наша країна виробляє занадто мало конкурентоспроможних на міжнародних ринках товарів – експортує головним чином сільськогосподарську продукцію, сталь і сировину, але майже нічого не може запропонувати в технологічній сфері.

<http://eramedia.com.ua/>

Найбільше виграють аграрії

Договір про ЗВТ між Україною та Євросоюзом ще не підписано, але одним з її головних переваг український бізнес користується вже зараз. Прагнучи підтримати економіку майбутнього партнера, що впала в глибоку кризу, ЄС в односторонньому порядку ще наприкінці квітня ввів тимчасові митні преференції для України.

У результаті 98 відсотків митних зборів, якими досі обкладалися українські товари, що експортуються в ЄС, до 1 листопада 2014 або скасовані, або істотно знижені.

Полегшувати доступ на свій ринок продукції європейських країн Україні, в свою чергу, не довелося. «Євросоюз пішов на це одностороннє полегшення, оскільки хоче підтримати нинішній уряд в Україні», – заявили в прес-службі єврокомісара з питань торгівлі Карела де Гюхта.

Фактичне скасування мит означає підвищення конкурентоспроможності українських товарів, адже тепер їх можна пропонувати європейським споживачам за нижчими цінами. За оцінками Європейської комісії (уряду ЄС), щорічний ефект від наданих Україні преференцій становить близько 500 мільйонів євро. Ці гроші заощадять українські постачальники і, відповідно, недоотримають митні органи країн Євросоюзу.

З цих півмільярда євро приблизно 400 мільйонів припадають на поставки сільсько-господарської продукції, насамперед зерна, а також м'яса – свинини, яловичини і курятини. Приплив безмитних українських продуктів харчування, природно, не відповідає інтересам європейських аграріїв, однак у ЄС є «механізми для контролю за європейським ринком і для його захисту», запевнили в прес-службі єврокомісара з питань торгівлі, хоча ніяких деталей не повідомили.

В очікуванні 27 червня

Оголошені Брюсселем митні преференції є важливим кроком на шляху до повномасштабного договору про зону вільної торгівлі між Україною і Євросоюзом. Такий договір був частиною угоди про асоціацію з ЄС, яку після тривалих переговорів планувалося підписати восени минулого року. Проте тодішній український президент Віктор Янукович під тиском Москви несподівано відмовився ставити свій підпис під уже практично готовим документом, чим і викликав ту революцію, яка в кінцевому рахунку його повалила.

Так що тепер укласти угоду про асоціацію належить новому президенту України Петру Порошенку. Комісар Євросоюзу з питань розширення і політики добросусідства Штефан Фюле ще в середині травня заявив про те, що економічну частину цієї угоди може бути підписано 27 червня в рамках саміту ЄС. У такому випадку митні мита будуть скасовані вже не тимчасово, а на постійній основі.

Передбачаючи це, Мінекономрозвитку РФ 2 червня оголосило про те, що не бачить сенсу в подачі позову проти Євросоюзу до Світової організації торгівлі. У Москві вважають одностороннє надання митних преференцій без договору про зону вільної торгівлі порушенням норм і правил СОТ.

Однак сам факт створення такої зони з Євросоюзом зовсім не означає швидкого виходу України з нинішньої економічної кризи. «Щоб повною мірою користуватися перевагами угоди про вільну торгівлю з ЄС, потрібно освоїти ринки збуту і забезпечити своїй продукції конкурентоспроможність. Домогтися і того, й іншого за якихось рік-два буде дуже складно», – попередив економіст Райнер Швайкерт.

ЕКСПОРТ В ЄС: ТОВАРИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Основна мета лібералізації Угоди про асоціацію – створення Польової та асоціативної зони вільної торгівлі, це означає, розведення митних та інших обмежень на торговельно-виробничих підприємствах, на це піде 10 років.

У ЄС ЗА КВОТОЮ

+383 МЛН. €
в рік

Шансійніше світли заробку зможете заробити Україна за роки виконання умов митної угоди зможуть збільшити свій заробіток. Це стане новим ланкою доступності, адже все більше українських товаровидиривачів зможуть доступу на ринок ЄС. Це досить позитивна тенденція до нарощування виробничих потужностей.

БЕЗ МИТА

83,1% продукції українського виробництва посподарувати безмитним виходом до ЄС без мита, відразу після підписання Угоди, це на 2% менше ніж виход до митного проміжку 10 років, а на решту 54,9% кількості цю товари ЄС встановлює тарифні квоти.

ЄС знякує і скасовує митні ставки для українських товарів з першого дня дії Угоди. Україна знякує митні ставки на європейські товари послугами.

УКРАЇНСЬКА «БРОНЯ»

Ставки ввізного мита ЄС збільшаться в залежності від адекватності членів більше товарів, пропонувати внутрішній виробники, так якби ставки ввізного мита. Чем більше дефіцит товарів на ринок – тим вище ставки. Цифри мита ввізного мита українську су провину від мит неможливо відслідкувати на ринок.

ФАКТ

Переговори по квотах завершилися у 2011 році. Обсяг товару, який Україна може вивезти до ЄС за один рік, не обмежений мито, визначалася, враховуючи українські можливості: кількість виробничої продукції, кількість спожитих на внутрішньому ринку та загальний експорт. Нижче на графіку – середньозважені показники за рік.

0,8 млн.

0,9 млн.

14 000

200

20 000

18,3 млн.

11,0 млн.

4,3 млн.

1,3 млн.

1,8 млн.

М'ЯСО ПТИЦІ

Лиди на м'ясо птиці виробники зможуть економічно збільшити з 7,48 до 52 млн євро, відповідно не спланиваному мито за найкращою та на ліцензії ставка

Середній ввізний мита ЄС (млн. євро)
118,7 (2008 рік) – 1130 (2008 рік)

Потенційна вигода від 7,48 до 52 млн. євро

ЗЕРНО

Україна експортує у світовий ринок зернових експортів до 11,0 млн. Мільярдів євро, Україна може додатково заробити до 18,3 млн. євро щороку. До того ж, квоти дають Україні перевагу перед Росією, яка в нашім ринку конкурує план на російському ринку зерна.

Середній ввізний мита ЄС (млн. євро)
(2008 – 186 €)

Потенційна вигода від 95 до 186 млн. євро

САНІТАРНИЙ КОНТРОЛЬ

ДОСВІД ІНШИХ

Досвід інших країн, які вже створили ЗСТ з ЄС, доводить, що **сприятелі ретарієвості обмежень** досить більше для розвитку торгівлі, ніж консервативні мит. Хоча це й вади вразити в торговельно еквівалент.

ВАЖКЕ ЗАВДАННЯ

Протягом 10 років Україна має максимально наблизити свої законодавство у сферах санітарних і фітосанітарних акцій СФЗ та виробничу частину до законодавства ЄС. Для координації процесу має бути створений відповідний дерек орган з СФЗ.

Українські товари зможуть вийти на ринок ЄС після того, як ми забезпечимо сарогійною митні і безпеку наших продуктів. Це означає значний, державний і приватний інвестиції.

НОРМИ ЄС НА НАШИХ ФЕРМАХ

- Зорукення**
ЄС має визначити, як товари і виробничі процеси, а розліки – це зокрема, впливають на здоров'я та безпеку організму. Як тільки певний ризик організму, який стає, його виробники мають відповідати на ризик ЄС.
- Співпраця бізнесу і держави**
Спирити вивчення відповідності стандартам ЄС не так просто, як здається, адже це вимагає знань та методів, які, простим з боку держави. А також фінансової підтримки бізнесом та контролюючими органами.
- План Бізнесу**
Українські аграрії мають розробити свій план бізнесу, експорт без перешкоди, контроль ЄС ветеринарних і санітарних норм. У цей план мають бути опрацьовані всі необхідні підприємства та органи контролю.
- Підприємства самі оцінюють ризики**
Українські аграрії мають розвинути, як можуть запровадити план бізнесу, який відповідає вимогам ЄС, а також оцінити заходи усунення цих ризиків. Тобто, знову ж таки, всі має бути організовано за системою HACCP.
- Експорт без перешкоди**
Якщо українська ветеринарна служба і санітарна служба план бізнесу, від підприємства – єдина нові експортну свою продукцію на ринок ЄС без державних перешкоди.
- Контроль ЄС**
ЄС може проводити перевірки самої ветеринарної служби, щоб з'ясувати, як компетентності і здатності ефективно впливати на ситуацію.

ВИХІД НА РИНОК

Весь гроші виводу на ринок певного товару на продукції цілої галузі займають менше ніж 1,5 рік.

ФАКТ

Щоб вийти на ринок ЄС, українські виробники мусять 5 років провадити різноманітні довільні перевірки.

Угода про асоціацію з ЄС: на що сподіватися аграріям

Сільське господарство є однією з галузей промисловості, умови виробництва та експорту продукції в якій суттєво зміняться після того як положення Угоди набудуть чинності. **Мита на переважну більшість агропродукції будуть скасовані**, але водночас, буде запроваджено **тарифне квотування**. Квоти дозволяють завозити до ЄС певну кількість визначеного виду продукції без застосування увізних мит взагалі, а решту — у звичайному митному режимі.

Завдяки скасуванню мит, Україна щороку матиме можливість **експортувати в ЄС на 11-12% більше сільськогосподарської продукції**, аніж за відсутності лібералізації. **Імпорт зросте на 1,5-2%.**

Однак! Положення Угоди передбачають досягнення українськими компаніями європейських стандартів щодо якості та безпечності продукції. Вироблена за такими стандартами продукція може безперешкодно потрапити на європейський ринок, а отже відкриває перед виробниками нові можливості для розвитку та зростання.

Зверніть увагу! Угода передбачає, що з часом вимоги до виробництва та якості продукції на українському ринку зміняться у відповідності з вимогами ЄС, що зрівняє «правила гри» для всіх.

Нові умови поставок сільськогосподарської продукції на ринок ЄС

Агротовари становлять **третину** від усього українського експорту до Євросоюзу. Україна до ЄС постачає переважно зерно, насіння соняшника, олію, корми для тварин та добрива. З ЄС до України надходить м'ясо, кава, чай, спеції та готові продукти.

Угода передбачає взаємне скасування ввізних мит на більшість сільгосптоварів, **однак!** воно буде відбуватися несиметрично. ЄС скасує більшість митних ставок одразу, в Україні перехідний період скасування мит триватиме до 10 років. Крім того, в рамках дії автономних торговельних преференцій з 23 квітня 2014 року ЄС вже скасував мита на 82,8% товарних позицій для української сільгосппродукції.

Перелік української сільгосппродукції, на яку в ЄС вже діють **нульові ставки ввізного мита:**

Живі тварини

Насіння соняшника

Олія та жири рослинного походження

Сировинні матеріали рослинного та тваринного походження

Тарифні квоти

Використання тарифних квот відбувається за двома механізмами:

- 1) для переважної більшості товарів — за принципом «живої черги» (first come, first served),
- 2) для обмеженого переліку товарів – імпортер з ЄС має отримати ліцензії у відповідних органах ЄС.

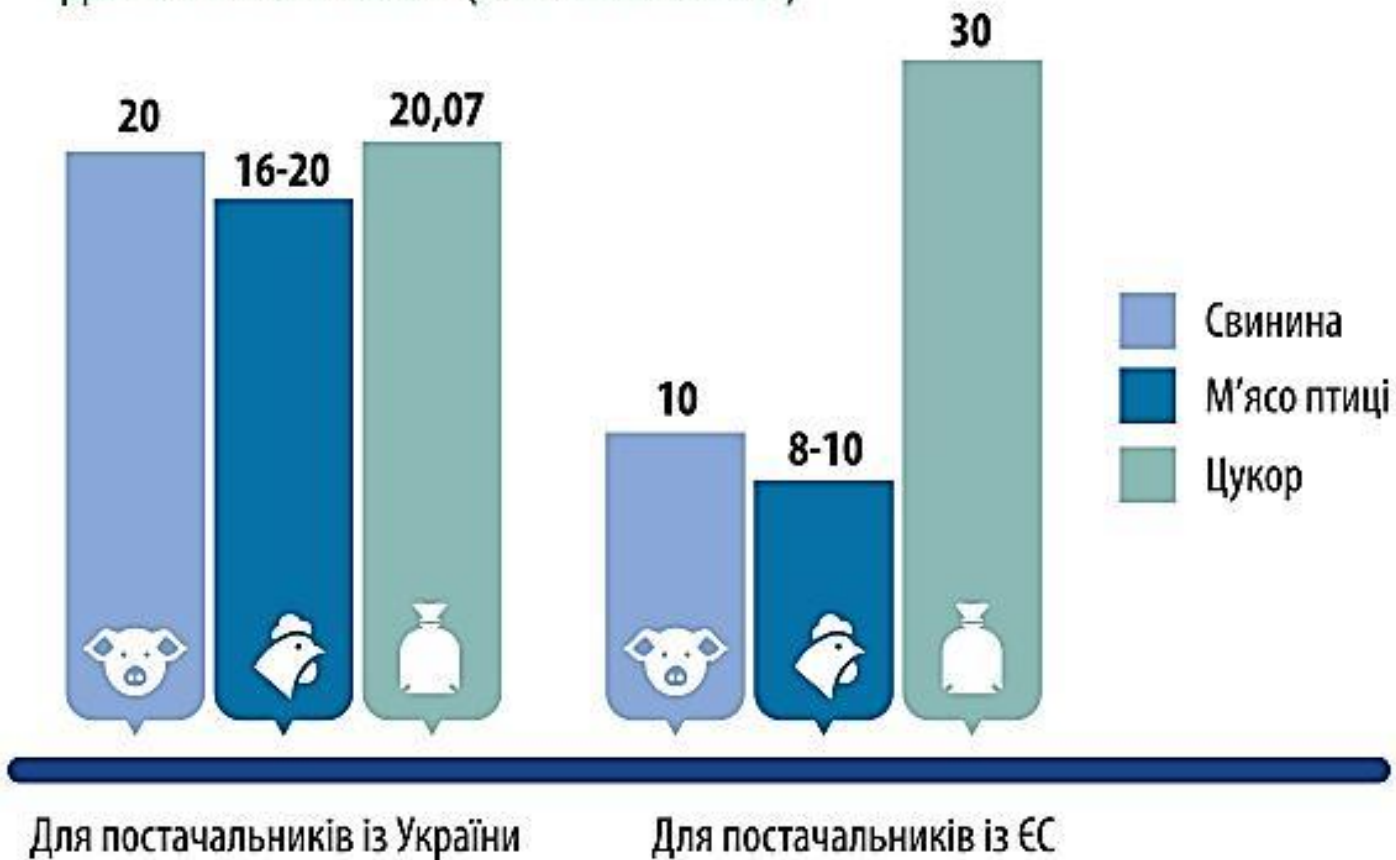
Зверніть увагу! В будь-якому разі саме партнер з ЄС складає заявку на використання квоти та реєструє її у відповідній службі ЄС. Український виробник не бере безпосередньої участі у цьому процесі. Щойно безмитний обсяг тарифної квоти вичерпано, товари ввозяться до Євросоюзу зі сплатою відповідних мит

http://bit.ly/Anex_1C, http://bit.ly/Grafik_Ukr, http://bit.ly/Grafik_EU.

Повний перелік товарів та обсяги тарифних квот можна переглянути у Доповненні до Додатку № I-A до Угоди http://bit.ly/Kvoty_KMU.

Актуальний залишок тарифних квот за різними видами товарів, що здійснюються в режимі **first come, first served**, щоденно розміщується на сайті Європейської комісії http://bit.ly/EU_Quotas.

ДЕЯКІ ТАРИФНІ КВОТИ (ТИС. ТОНН НА РІК)

Відповідність стандартам

Ринок ЄС функціонує на засадах чесної конкуренції, саме тому усі виробники повинні діяти за однаковими правилами. Створюючи ЗВТ, Україна та ЄС погоджуються уніфікувати стандарти, вимоги та систему контролю за якістю продукції.

З часом, передбачається, що відповідність українським стандартам та наявність дозволів Державної фітосанітарної служби означатиме дозвіл експортувати до ЄС, і навпаки. Однак, сьогодні аби мати змогу експортувати, **необхідно мати дозволи ЄС** за кожною з товарних позицій. Наразі Україна має дозволи на експорт **курятини, риби, яєць та яєчних продуктів і взагалі не потребує дозволів на експорт продуктів рослинного походження** (тобто українському виробнику не потрібні додаткові документи, окрім український сертифікатів якості та супроводжуваних документів). Розпочата робота по такій продукції як свинина, яловичина, молочні вироби.

Водночас, кожен український виробник може отримати персональний дозвіл на експорту своєї продукції до ЄС. Спрощена схема отримання дозволу на експорт продукції тваринного походження (для підприємства) : http://bit.ly/sxema_leg, http://bit.ly/sxema_etapy.

Заходи контролю

В рамках Угоди Україна та Європейський союз домовились уніфікувати систему контролю при ввезенні та вивезенні продуктів харчування. Зокрема, у Додатках 10 і 11 до Угоди http://bit.ly/Anex_10, http://bit.ly/Anex_11 вказано принципи та конкретну частоту перевірок, які можуть застосовуватися до різних видів харчової продукції. Це ж стосується стандартних санітарних та фітосанітарних заходів контролю, до яких мають бути готові як українські, так і європейські виробники.

Перелік товарних груп, до яких вони застосовуються, вписано в Додатку IV-А до Угоди http://bit.ly/Ugoda_SFZ.

Нові можливості! Фахівці визначили десять перспективних товарних позицій експорту продовольства з України в ЄС, за якими поки що не здійснюється торгівля, але які є потенційно прибутковими для малого та середнього бізнесу в Україні. Сукупний потенціал цих ринків на найближчі роки, за даними науковців, становить близько **2 млрд. євро**.

За аналогічним принципом відібрано і найбільш ризикові для українських виробників товарні групи, умови імпорту з ЄС щодо яких суттєво поліпшились і які раніше не постачалися в Україну з Європи. Потенціал цих ринків – близько **0,7 млрд. євро**.

ПЕРЕЛІК ПРОДУКТІВ, УМОВИ ПОСТАВОК ЯКИХ СУТТЄВО ЛІБЕРАЛІЗОВАНІ УГОДОЮ

З УКРАЇНИ – У ЄС	Потенційна сума поставок, млн євро
Кукурудзяне борошно	456
Підсолоджена чи модифікована сироватка	159
Заморожене м'ясо свиней	150
Молоко і вершки	114
Шматки м'яса та великої рогатої худоби з кісткою	98
Сироватка	54
Висушені яєчні жовтки	51
Свіжий (недозрілий або необроблений) сир, в тому числі сирна сироватка або закваска	38
Сардини, кільки, сардинели або шпроти	34

З ЄС – В УКРАЇНУ	Потенційна сума поставок, млн євро
Риба сушена, солоня, не копчена	17
Арахіс, не смажений	6
Заморожені язики великої рогатої худоби	6
Насіння кунжуту	4
Патока, отримана в результаті вилучення або рафінування цукру	3
Подрібнений рис	2
Відходи пивоваріння	1
Свіже або охолоджене м'ясо великої рогатої худоби без кісток	1
Концентроване молоко і вершки без додавання цукру	0,3

Подальша співпраця в рамках Угоди передбачає підвищення стандартів, а отже модернізацію виробництва для усіх компаній, які прагнуть працювати на українському ринку в майбутньому нових умовах. Саме тому, виробникам не варто чекати на ухвалення відповідних рішень владою, а розпочинати курс на модернізацію вже сьогодні.

Напрями активізації зовнішньоекономічної діяльності та реалізації експортного потенціалу АПК України

	формування ефективного власника
	ствердження сучасних економічних механізмів
	налагодження політичних взаємовідносин як важливої умови розвитку зовнішньоекономічних зв'язків
	активізація інвестиційної діяльності
	розширення експортоорієнтованих виробництв і зменшення імпортозалежності АПК України
	запровадження сучасної системи стандартизації і сертифікації у відповідності з міжнародними вимогами